

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.365/2023/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Karsai Dániel Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Karsai Dániel András ügyvéd) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásában a Debreceni Törvényszék 7.Pk.21.017/2023/6. számú végzése ellen a kérelmező 9. és a kérelmezett 7. sorszáмок alatt benyújtott fellebbezései folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 7000 (hétezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Megállapítja, hogy 28 700 (huszonnyolcezer-hétszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket az állam visel.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A kérelmező 2012. január 2-án nyújtott be keresetlevelet a kérelmezetthez. Az így megindult perben a kérelmezett 10.P.20.0../2012/16.. szám alatt 2017. november 13-án elsőfokú, a Fővárosi Ítéltábla pedig 7.Pf.20.16..2018/1.. szám alatt 2018. május 23-án másodfokú ítéletet hozott. A Kúria a 2020. február 19-én meghozott, a kérelmező részére pedig 2020. április 15-én kézbesített Pfv.III.21.9../2018/1.. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[2] A kérelmező a per észszerű időn belüli befejezéséhez fűződő jogának megsértése miatt az Emberi Jogok Európai Bíróságához (a továbbiakban: EJEB) fordult, amely a 389../21. szám alatt előterjesztett kérelmet elfogadhatatlannak találta.

[3] A kérelmező 1 218 000 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet. Arra hivatkozott, hogy a per számított időtartama a keresetlevél keltétől, azaz 2011. október 19-től a Kúria határozatának keltéig, azaz 2020. február 19-ig 3045 nap volt, amely meghaladja a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 6. §-ának (1)

bekezdése szerint észszerűnek minősülő 60 hónapot. Ezért a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI.30.) Kormányrendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján a teljes számított pertartamra 400 Ft/nap vagyoni elégtételt követelt.

[4] A kérelmezett az elleniratában elsődlegesen a kérelem elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a számított pertartam csupán 2969 nap volt, amelyből a Pevtv. 15. §-ának (3)-(5) bekezdései alapján le kell vonni 1826 napot, az így fennmaradó 1143 nap pedig nem haladja meg az észszerű időtartamot, így a kérelmezőnek nem jár vagyoni elégtétel. Másodlagosan a vagyoni elégtétel összegét 1143 nap pertartam után 457 200 Ft-ban kérte megállapítani.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 955 600 Ft vagyoni elégtételt és 118 872 Ft perköltséget, az ezt meghaladó kérelmet pedig elutasította.

[6] A határozatát azzal indokolta, hogy a Pevtv. 2. §-ának (1) bekezdése alapján a per kezdő időpontja nem a keresetlevél kelte, azaz 2011. október 19. napja, hanem 2012. január 2. napja volt, a keresetlevél ugyanis ekkor érkezett meg a kérelmezetthez. A pertartam utolsó napja pedig nem a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletének kelte, azaz 2020. február 19. napja, hanem 2020. április 15. napja volt, e határozatot ugyanis ekkor közölték a kérelmező jogi képviselőjével. Mivel az elsőfokú bíróság – a pertartam utolsó napja tekintetében – kötve volt a kérelmező jognyilatkozatához, a számított pertartamot 2012. január 3. napjától 2020. február 19. napjáig 2970 napban határozta meg.

[7] Úgy foglalt állást, hogy ebből az időtartamból a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján le kell vonni a 2012. március 21. és 2012. június 21. között eltelt 93 napot. A kérelmezett ugyanis a 2012. március 21-én kelt 10.P.20.0../2012/2. számú végzésével felhívta a kérelmezőt a keresetlevele hiányosságainak pótlására, aki e felhívásnak – póthatáridő engedélyezése után – 2012. június 22-én tett eleget. Erre tekintettel az eljárás a hiánypótlási felhívástól a hiányok pótlását megelőző napig a kérelmező érdekkörében felmerült okból szenvedett késedelmet.

[8] Annak eldöntése során, hogy a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján mely időszakokat lehet levonni a számított pertartamból, a BDT2023. 4600. szám alatt közzétett eseti döntésből indult ki. Eszerint a féltől csak az várható el, hogy akkor emeljen kifogást az eljárás elhúzódása miatt, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási kötelezettségét, amely a fél számára is nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető volt, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatta a sérelem kellő időben történő orvoslását.

[9] Ennek tükrében nem találta alaposnak a kérelmezett azon érvelését, amely szerint le kell vonni a pertartamból a 2012. február 2. és 2012. március 20. között eltelt 48 napot. Kétségtelen, hogy a kérelmezett az első intézkedését a keresetlevél beérkezését, azaz 2012. január 2-át követően csak 2012. március 21-én tette meg, így valóban nem tartotta be a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 95. §-ának (1) bekezdésében biztosított 30 napos intézkedési határidőt, az ugyanis 2012. február 2-

án lejárt. Ahhoz azonban, hogy a kérelmező felismerhesse a kérelmezett határidő-mulasztását, a határidő lejártát követően minimum két hétnek el kellett telnie. Amennyiben pedig ekkor kifogást nyújtott volna be az eljárás elhúzódása miatt, az – az 1952. évi Pp. 114/B. §-ában eljárási rend mellett – nem lett volna alkalmas arra, hogy a ténylegesen megtörténnél korábban intézkedésre kényszerítse a kérelmezettet, ezért a kérelmező kifogás útján sem háríthatta el az őt ért sérelmet.

[10] Nem vonta le a pertartamból a 2013. szeptember 16. és 2013. november 21. között eltelt 67 napot sem. A kérelmezett ugyanis a 2013. szeptember 16-ai tárgyalást kifejezetten dr. S. E. tanú távolmaradása miatt halasztotta el 2013. november 22. napjára, amely határnapra a tanút ismételtlen megidézte. Márpedig a kérelmezőtől eltérő perbeli szereplőnek – így jelen esetben a tanúnak – a magatartása nem adhat alapot a vagyoni elégtétel csökkentésére (BDT2023. 4621.). Ebben az időszakban a kérelmezett nem követett el olyan mulasztást sem, amely miatt a kérelmező kifogást emelhetett volna, hiszen a 2013. szeptember 13-ai tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg – az 1952. évi Pp. 142. §-ának (2) bekezdése által előírt négy hónapon belüli időpontra – kitűzte a folytatólagos tárgyalás határnapját, arra a mulasztó tanút megidézte, ezen felül pedig pénzbírsággal is sújtotta őt.

[11] Nem volt alapos a kérelmezett azon érvelése sem, amely a 2013. november 22. és 2014. március 7. közötti 106 nap levonására irányult. Kétségtelen, hogy a kérelmezett a 2013. március 22-én megtartott tárgyalást azért halasztotta el, hogy az igazságügyi szakértő kirendelése előtt felülvizsgálja a kérelmező költségmentességét. Ezzel egyidejűleg azonban 2014. március 7-re új határnapot tűzött, amelyen az időközben csatolt okiratok alapján „fenntartotta” a kérelmező költségmentességét. A szakértői bizonyítást ennek ellenére nem rendelte el, hanem a tárgyalást 2014. április 18-ára elhalasztotta, amelyre az I. rendű alperes és IV. rendű alperesi beavatkozó indítványára megidézte dr. V. F. tanút. Mindez azt jelenti, hogy nem a kérelmező költségmentessége tárgyában kiadott felhívás, és nem is a költségmentesség fenntartásáról való rendelkezés miatt rendelte el későbbi időpontban a szakértői bizonyítást, hanem azért, mert szükségesnek ítélte egy újabb tanú kihallgatását. Emellett a kérelmezett 2013. november 22. és 2014. március 7. között nem követett el olyan mulasztást sem, amely miatt a kérelmező kifogást emelhetett volna, hiszen a 2013. november 22-i tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg – az 1952. évi Pp. 142. §-ának (2) bekezdése szerinti négy hónapon belüli határnapra – kitűzte a folytatólagos tárgyalást, amelyre a kihallgatni kért tanút meg is idézte.

[12] Nem lehetett levonni a pertartamból a 2014. április 19. és 2014. június 24. közötti 67 napot sem. Kétségtelen, hogy a kérelmezett a 2014. április 18-ára kitűzött folytatólagos tárgyalást a 61. sorszámú végzésével – a bíró akadályoztatására hivatkozással – hivatalból elhalasztotta, azonban ezzel egyidejűleg 2014. június 25-re új határnapot tűzött, amelyre a feleket és egy tanút is idézett. Márpedig a kérelmező a tárgyalás hivatalbóli elhalasztása és az új határnap két hónapon belüli kitűzése miatt nem emelhetett kifogást, az eljárás elhúzódását tehát ily módon nem akadályozhatta meg.

[13] Nem vonta le a pertartamból a 2014. június 26. és 2014. szeptember 9. közötti 76 napot sem. Kétségtelen, hogy dr. V. F. tanú szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg a 2014. június 25-én megtartott tárgyaláson. Ezért a kérelmezett a tanút – immáron pénzbírság terhével – megidézte a 2014. szeptember 10-re elhalasztott folytatólagos tárgyalási határnapra is. Mivel e határnapot – az ítélezési szünetre is figyelemmel rövid időközre – azonnal

kitűzte, a kérelmezőtől nem volt elvárható kifogás előterjesztése. Az nem is vezetett volna az eljárás gyorsítására, hiszen a kérelmezett a tanút két ismert címről is idézte, a tanúval szemben szankciót is kilátásba helyezett, az eljárás adott szakaszában tehát mindent megtett az érdemi előrehaladás érdekében.

[14] Nem volt alapos a kérelmezett azon érvelése sem, amely a 2014. szeptember 11. és 2014. november 11. között eltelt 62 nap levonására irányult. Nem vitás, hogy dr. V. F. tanú szabályszerű idézés ellenére a 2014. szeptember 10-ei tárgyaláson sem jelent meg. Ezért a kérelmezett a tanút pénzbírsággal sújtotta, a tárgyalást 2014. november 12-ére elhalasztotta, amelyre a tanút újabb pénzbírság kiszabásának terhe mellett megidézte. Mindez azt jelenti, hogy a kérelmezett nem mulasztott határidőt, a mulasztó tanúval szemben alkalmazta a törvény által lehetővé tett intézkedéseket, inaktív időszak pedig nem volt. Ezért a kérelmezőtől nem volt elvárható kifogás előterjesztése, hiszen az nem lett volna alkalmas az őt ért sérelem megakadályozására.

[15] Nem lehetett levonni a pertartamból a 2015. január 21. és 2015. május 28. napjai közt eltelt 128 napot sem. Kétségtelen, hogy dr. V. F. tanú a 2015. január 21-ei tárgyaláson sem jelent meg, de a távolmaradását előzetesen – egy őt ért balesetre és annak egészségügyi következményeire hivatkozással – kimentette. Ezért a kérelmezett a tárgyalást 2015. április 24. napjára elhalasztotta, és külön végzésben nyilatkozattételre hívta fel a tanút, hogy a felgyógyulása és a tárgyaláson való megjelenése mikorra várható. A tanú 2015. március 26-án bejelentette, hogy az egészségi állapota javult, a tárgyaláson tehát rendelkezésre tud állni. Ennek ellenére a kérelmezett a tanút a 2015. április 24-ei határnapra nem idézte meg, hanem a tárgyalást 2015. május 29-re halasztotta, arra dr. V. F.-et tanúként idézte, aki e tárgyaláson meg is jelent. Mindez azt jelenti, hogy a késedelmet ez esetben is a tanú magatartása idézte elő, amely nem ad lehetőséget a vagyoni elégtétel csökkentésére (BDT2023. 4621.). Nem volt jelentősége annak sem, hogy a kérelmezett a per elhúzódásának megakadályozása érdekében kihasználta az eljárásjog által biztosított lehetőségeit. A vagyoni elégtétel ugyanis a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:519. §-a szerinti vagyoni kártérítéstől elkülönülő, sui generis jogkövetkezmény, amelynek alkalmazása során nem kell vizsgálni, hogy a kérelmezett felróhatóan járt-e el, vagy nem (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.003/2023/2.). Azzal ugyanakkor, hogy a tanút 2015. április 24. helyett csak 2015. május 29-re idézte, a kérelmezett maga is hozzájárult az eljárás elhúzódásához, inaktív időszak hiányában azonban a kérelmező nem emelhetett kifogást az eljárás elhúzódása miatt.

[16] Alaptalannak találta a kérelmezett azon érvelését is, amely a 2015. június 29. és 2015. július 20. között eltelt 22 nap levonására irányult. Kétségtelen, hogy a kérelmezett a 2015. május 29-ei tárgyalást 2015. szeptember 25-ére elhalasztotta, az erről szóló végzésben pedig azt rögzítette, hogy külön végzésben intézkedik igazságügyi orvosszakértő kirendeléséről. A jegyzőkönyvet 2015. június 22-én kiadni rendelte a felek jogi képviselőinek, majd az iratokat nyilvántartásba helyeztette 2015. július 10-ig. Ezt követően 2015. július 20-án hozta meg a szakértő kirendeléséről szóló 82. sorszámú végzését. Mindez azt jelenti, hogy a 2015. május 29-ét követő 30 napon belül nem tett érdemi intézkedést az ügy előrehaladása érdekében, a jegyzőkönyv kiküldése ugyanis nyilvánvalóan nem tekinthető ilyennek. A jegyzőkönyv kézbesítésekor: 2015. június 29-én a kérelmező számára is nyilvánvalóvá kellett válnia, hogy a szakértő kirendelése még nem történt meg, így legkésőbb öt nap elteltével elvárható lett volna tőle, hogy kifogást emeljen az eljárás elhúzódása miatt, hiszen dr. V. F. tanú kihallgatását már a 2014. június 25-ei tárgyaláson sem tartotta

szükségesnek. A kifogás előterjesztése ugyanakkor nem tette volna gyorsabbá az eljárást annál, mint ahogy az lefolyt. Azt ugyanis a kérelmezettnek 8 napon belül kellett volna megvizsgálnia, és 30 napon belül kellett volna megtennie a kifogásolt helyzet megszüntetésére irányuló intézkedéseit. A szakértő kirendelése pedig ezen határidőn belül: 2015. július 20-án megtörtént, így a kifogás előterjesztése nem lett volna alkalmas a sérelmezett helyzet korábbi megszüntetésére.

[17] Nem kellett levonni a 2015. szeptember 25. és 2016. június 27. közötti 277 napot sem. A kérelmezett ugyanis a 82. sorszám alatti végzésével rendelt el szakértői bizonyítást, majd a szakvéleményadási határidőt a szakértő kérelmére 2015. október 20-ig meghosszabbította. A szakértő 2015. október 25-én a határidő ismételt meghosszabbítását és annak meghatározását kérte, hogy a kérelmező által feltett 93 kérdésből melyeket kell megválaszolnia. Erre tekintettel a kérelmezett felhívta a kérelmezőt a kérdéseinek pontosítására, amelyet – határidőben – meg is tett. E beadványt a kérelmezett 2015. november 25-én észrevételezésre kiadta az ellenérdekű feleknek, majd azt a 2016. március 10-én kézbesített 102. sorszámú végzésével küldte meg a szakértő részére, amelynek kérelmére a szakvéleményadási határidőt utóbb 2016. június 10-ig meghosszabbította. A szakértő 2016. április 15-én tájékoztatta a kérelmezettet, hogy a kérelmező nem jelent meg a 2016. április 8-ára kitűzött idegsebészeti személyes vizsgálaton, a felajánlott 2016. április 10-ei pótnapot pedig nem fogadta el. A kérelmezett a 111. sorszámú végzésével figyelmeztette a kérelmezőt a jóhiszemű pervitel követelményére, amelyre válaszul a kérelmező 2016. május 19-én bejelentette, hogy újabb időpontot egyeztettek és az idegsebész szakértői vizsgálat 2016. április 15. napja előtt megtörtént. A szakvélemény 2016. június 27-én érkezett meg a kérelmezetthez. Mindez azt jelenti, hogy az ügy érdemi előrehaladását az akadályozta, hogy a szakértő kérésére többször meg kellett hosszabbítani a szakvélemény előterjesztésére nyitva álló határidőt. Márpedig a szakértő mulasztása nem ad alapot a vagyoni elégtétel csökkentésére (BDT2023. 4621.). Kétségtelen, hogy a szakvélemény előterjesztésének időszükségletét emelte, hogy a kérelmező extrém mennyiségű kérdést intézett a szakértőhöz, a kérdésfeltevés indítványozásához azonban joga volt, arra pedig a kérelmezettnek kellett volna ügyelnie, hogy a szakértő csak azokat a kérdéseket válaszolja meg, amelyek az ügy érdemi elbírálása szempontjából jelentőséggel bírnak. Ennek a kötelezettségének csak a 102. sorszámú végzésével, a szakértő kirendelését követő fél év elteltével tett eleget. A kérelmező idegsebészeti személyes vizsgálata a kérelmező miatt csupán egy hetet tolódott, hiszen az 2016. április 8. után, de 2016. április 15. előtt megtörtént, így ez a csúszás érdemben nem befolyásolta a szakvélemény elkészítését. A kérelmező ugyanakkor a kérelmezett eljárását egyrészt nem tarthatta inaktívnak, másrészt a szakértő által megindokolt hosszabbítás iránti kérelmek miatt a kifogás előterjesztésétől nem várhatta az elhúzódásban megnyilvánuló sérelem tényleges orvoslását. Emiatt a kifogás hiánya sem értékelhető a kérelmező terhére.

[18] A kérelmezett azon érvelését ugyanakkor, amely a 2016. augusztus 20. és 2017. január 18. között eltelt 152 nap levonására irányult, részben alaposnak találta. A kérelmező ugyanis a 117. sorszámú szakértői véleményre 2016. augusztus 19-én tett észrevételt, amelyben azt ellentmondásosnak, megalapozatlannak és hiányosnak tartotta, ezért a szakvélemény kiegészítését kérte. A szakvéleményre 2016. augusztus 25-én a II. rendű alperesi beavatkozó, 2016. augusztus 31-én a IV. rendű alperes, 2016. szeptember 28-án a IV. rendű alperesi beavatkozó, 2016. szeptember 30-án pedig a II. rendű alperes is észrevételt tett. Ezeket a beadványokat a kérelmezett a 2016. szeptember 30-án megtartott tárgyaláson adta át, illetve küldte meg a jogi képviselőknak. A tárgyalást 2016. november 25. napjára halasztotta, egyidejűleg felhívta az alpereseket és a beavatkozókat, hogy a kérelmező észrevételeire 15

napon belül nyilatkozzanak, amelynek a következő határidőig csak a IV. rendű alperes tett eleget. A kérelmezett a 2016. november 25-i tárgyalást 2017. február 1. napjára halasztotta, és rögzítette, hogy az észrevételezési határidő a II. rendű alperes és II. rendű alperesi beavatkozó tekintetében még nem telt el. A halasztó végzésben felhívta az igazságügyi pszichiáter és pszichológus kirendelését kérő I. és IV. rendű alpereseket, hogy pontosítsák: a szakértői bizonyítást milyen kérdésekre vonatkozóan kérik lefolytatni. A bizonyítási indítványt az I. rendű alperes 2016. december 9-én, a IV. rendű alperes pedig 2016. december 23-án visszavonta. A kérelmezett 2017. január 19-én rendelte el az igazságügyi orvosszakértői vélemény kiegészítését. A kérelmező a kérelmezett eljárását a 2016. szeptember 25. napjára tűzött tárgyalás megtartásáig nem tarthatta inaktívnak egyrészt az ítélezési szünet végétől számított rövid időtartam (35 nap), másrészt pedig a tárgyalás megtartása miatt, így ekkor még nem volt elvárható tőle, hogy kifogást emeljen az eljárás elhúzódása miatt. A kérelmezett azonban e tárgyalás időpontjától 2017. január 19-ig nem tett intézkedést a kérelmező szakértői vélemény kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványa tekintetében, holott arról az ellenérdekű felek észrevételeinek bevétele nélkül is döntést hozhatott volna. Ezért a 2016. szeptember 25-én megtartott tárgyalás után már elvárható lett volna a kérelmezőtől, hogy a szakvélemény kiegészítése iránti kérelmét követő több mint egy hónap elteltével kifogást emeljen az ekkor már 4 év 8 hónapja folyamatban lévő perének elhúzódása miatt. Ezért a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapján levonta a pertartamból a 2016. szeptember 26. napjától 2017. január 18. napjáig terjedő 115 napot.

[19] A 2017. április 19. és 2017. május 15. között eltelt 27 nap levonásának azonban már nem volt helye. Kétségtelen, hogy a kérelmezett a kiegészítő szakértői vélemény benyújtására biztosított 30 napos határidőt a szakértő kérelmére egyszer meghosszabbította, amely 2017. április 28-án lejárt. A szakértő azonban a szakvéleményadási kötelezettségének 2017. május 15-én eleget tett, ezt a határidő-mulasztást pedig a kérelmező egy eljárás elhúzódása miatt emelt kifogással nem háríthatta el, hiszen a kiegészítő szakértői vélemény hamarabb megérkezett, mint amennyi idő alatt a kérelmező kifogását az 1952. évi Pp. 114/B. §-ában szabályozott eljárási rendben elbírálták volna. Az pedig, hogy a kérelmező nem jelent meg a 2016. április 8-ára kitűzött idegsebészeti személyes vizsgálaton, nem befolyásolta a kiegészítő szakértői vélemény benyújtását.

[20] Alaposnak találta ugyanakkor a kérelmezett azon érvelését, amely a 2017. július 11. és 2017. szeptember 5. napjai között eltelt 57 nap levonására irányult. A kérelmezett ugyanis a 149. sorszámú végzésével felhívta a kérelmezőt arra, hogy a kiegészítő szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételeit 15 napon belül terjessze elő. A szakvéleményt és a felhívást a kérelmező – a jogi képviselője útján – 2017. május 31. napján átvette, azonban annak csak a 2017. július 10-én megtartott tárgyaláson tett eleget, ekkor ugyanis szóban és – egy terjedelmes előkészítő irat formájában – írásban is előadta az észrevételeit. A kérelmezett emiatt a tárgyalást 2017. szeptember 6. napjára elhalasztotta, az észrevételeket kiadta az ellenérdekű feleknek, és felhívta a kérelmezőt a mulasztásának igazolására, majd a tárgyalást a 2017. szeptember 6-ai határon berekesztette, és határozathirdetésre tűzött hatánapot. Mindez azt jelenti, hogy a 2017. július 10-re kitűzött tárgyalást a kérelmező határidő-mulasztása miatt kellett elhalasztani, a kérelmezettnek ugyanis gondoskodnia kellett arról, hogy a kérelmező késve benyújtott nyilatkozatait az ellenérdekű felek is megismerhessék, valamint azt neki is át kellett tanulmányoznia. Mivel a vagyoni elégtétel sui generis jogintézmény, a felróhatóság hiánya nem mentesülési ok, így annak nincs jelentősége, hogy a mulasztást a kérelmező lábfej-középcsonttörése és a jogi képviselőjével emiatt elnehezült

kapcsolattartás okozta. Ezért a 2017. július 11. és 2017. szeptember 5. között eltelt 57 napot a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján le kellett vonni a pertartamból.

[21] A 2017. szeptember 19. és 2017. november 13. között eltelt 56 nap levonásának azonban már nem volt helye. Kétségtelen, hogy a 2017. szeptember 18-ára kitűzött határozathirdetésen a kérelmezett a tárgyalást újból megnyitotta, tanúdíjat állapított meg, mellőzte a dr. V. F. tanúval szemben kiszabott pénzbírságot, felhívta a kérelmezőt a kereset pontosítására, majd 2017. október 27-re tárgyalást tűzött. A kérelmező a felhívásnak 2017. október 17-én eleget tett. A kérelmezett a 2017. október 27-re tűzött határnapon a tárgyalást berekesztette, a határozat kihirdetését 2017. november 13. napjára elhalasztotta, amikor az ítéletét ki is hirdette. Mindezt azt jelenti, hogy a 2017. szeptember 19. és 2017. november 13. között eltelt 56 nap a kérelmezett érdekkörében szükségtelenül merült fel, a tárgyalást ugyanis olyan okból nyitotta meg, amelyet már a berekesztés előtt észlelnie kellett volna. A célszerűtlen pervezetés azonban nem adott alapot az eljárás elhúzódása miatti kifogásra, így nem volt elvárható a kérelmezőtől, hogy emiatt kifogást emeljen.

[22] A kérelmezett azon érvelése ugyanakkor, amely a 2019. április 9. és 2020. február 19. között eltelt 317 nap levonására irányult, túlnyomórészt alapos volt. A kérelmező 2018. november 12-én előterjesztett felülvizsgálati kérelme ugyanis 2018. december 12-én érkezett meg a Kúriához, amely 2019. január 10-én tájékoztatta az ellenérdekű feleket, hogy a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül kívánja elbírálni, valamint felhívta őket felülvizsgálati ellenkérelem előterjesztésére. A felhívásra az alperesek és a beavatkozók 2019. január 21. és 2019. március 8. között előterjesztették a felülvizsgálati ellenkérelmeiket, amelyeket a Kúria kézbesített a kérelmező részére. A legutolsó ellenkérelmet a kérelmező 2019. március 20-án kapta meg. Ezt követően a Kúria csak 2020. február 19-én hozta meg az ítéletét. Mindez azt jelenti, hogy – az általános ügyintézési határidőt is figyelembe véve – 30 nap elteltével a kérelmezőtől elvárható lett volna, hogy kifogást emeljen az akkor már több mint hét éve folyamatban lévő perének elhúzódása miatt. Ekkorra ugyanis nyilvánvalónak és egyértelműnek kellett lennie, hogy a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az intézkedési kötelezettségét, amely miatt alappal sérelmezhetette az eljárás elhúzódását, ettől pedig alappal várhatta a sérelmes helyzet megszüntetését. Ezért a 2019. április 9. és 2020. február 18. között eltelt 316 napot levonta a figyelembe vehető pertartamból, 2020. február 19. napját azonban nem, ekkor ugyanis a Kúria meghozta az ítéletet, így ezen a napon a mulasztás megszűnt.

[23] Nem értett egyet a kérelmezett azon érvelésével, amely a fennmaradó pertartam 30%-os csökkentésére irányult a kérelmező perelhúzó, koncepciótlan és célszerűtlen pervitele miatt. Azok az okok ugyanis, amelyeket a felelősség csökkentése érdekében figyelembe lehet venni, kizárólag a Pevtv. 15. §-ának (3)-(4) bekezdéseiben találhatóak, a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése tehát nem teremtett új jogalapot a levonásra (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.458/2022/4.). A kérelmezett az elleniratában megjelölte, hogy álláspontja szerint melyek az alapeljárásnak azok az időszakai, amelyek a kérelmező perbeli magatartása miatt a Pevtv. 15. §-ának (3)-(4) bekezdése szerint levonásra adnak alapot. Ezeket az eljárás során egyenként meg kellett vizsgálni, e magatartások kétszeres értékelésére és általánosságban történő vizsgálatára ugyanakkor a jogszabály nem ad lehetőséget.

[24] Nem találta alaposnak a kérelmezett azon érvelését sem, amelyben arra hivatkozott, hogy kizárólag az észszerű időn túlinak minősülő időszakra vonatkozóan lehet vagyoni elégtételt adni. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a törvényben meghatározott

észszerű határidő túllépése esetén az eljárás elhúzódása miatti vagyoni elégtétel összegét nem csupán az észszerű időt meghaladó tartamra, hanem az eljárás teljes figyelembe vehető időtartamára kell meghatározni (BDT2023. 4621.).

[25] Erre tekintettel a 2970 nap számított pertartamból összesen 581 napot vont le, így a kérelmezettet 2389 nap figyelembe vehető időtartam után az R. 1. §-ának (1)-(2) bekezdései alapján naptári naponként 400 Ft, mindösszesen 955 600 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte.

[26] A kérelmezőt 78%-ban, a kérelmezettet pedig 22%-ban találta pernyertesnek, ezért a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése alapján a kérelmezettet kötelezte a kérelmező jogi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felszámított ügyvédi munkadíj pervesztességére eső részének a megfizetésére.

[27] A kérelmező a fellebbezésének tartalma szerint arra kérte az ítéltáblát, hogy részben változtassa meg az elsőfokú végzést, és kötelezze a kérelmezettet arra, hogy az elsőfokú bíróság által levont 581 napra is fizessen vagyoni elégtételt. Arra hivatkozott, hogy a Pevtv. hatályba lépése előtt sem a bírói gyakorlat, sem pedig a tételes jogszabályok nem fűztek jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmulasztásához. Ezért az elsőfokú bíróság az Alaptörvény 28. cikkével és az EJEB joggyakorlatával ellentétesen várta el a kérelmezőtől, hogy 2022. január 1. napját megelőzően kifogást terjesszen elő, azt ugyanis ekkor még nem tudhatta, hogy ennek hiánya megfoszthatja őt a vagyoni elégtételtől. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a kifogás a gyakorlatban nem gyorsította fel az eljárásokat, ennek tükrében pedig a kérelmezőtől végképp nem volt elvárható, hogy éljen a kifogásolási jogával. Ezért az elsőfokú bíróság a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján jogszerűtlenül csökkentette a figyelembe vehető pertartamot, hiszen ezzel a kérelmező számára olyan kötelezettséget írt elő, amely ebben az időszakban még nem létezett. Tévedett akkor is, amikor a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján levonta a keresetlél hiányainak pótlása miatt keletkezett pertartamot. A kérelmező ugyanis a hiányosságokat a számára előírt határidőben pótolta, így jogszerűen járt el. Az a körülmény, hogy a kérelmezett által adott határidő miatt az eljárás elhúzódott, nem a kérelmező, hanem a kérelmezett érdekkörébe tartozik.

[28] A kérelmezett a fellebbezésében arra kérte az ítéltáblát, hogy részben változtassa meg az elsőfokú bíróság végzését és utasítsa el a kérelmező vagyoni elégtétel iránti kérelmét. Ennek alátámasztása érdekében visszautalt az elleniratában kifejtett érvelésére. Mindezt azzal egészítette ki, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdését, mert anélkül kötelezte őt vagyoni elégtétel megfizetésére, hogy sérült volna a kérelmezőnek a per észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő joga. Az elsőfokú végzés ellentétes a Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdésével és a 15. §-ának (3)-(5) bekezdéseivel is, mert az elsőfokú bíróság nem vonta le a pertartamból az általa megjelölt időtartamokat. Megsértette továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. §-ának (4) bekezdését is, mert nem adta indokát annak, hogy a kérelmezett érveit miért nem fogadta el. E jogszabályok helyes értelmezése szerint vagyoni elégtétel csak az észszerű időt meghaladó pertartamra jár, az ezzel ellentétes álláspontját az elsőfokú bíróság szintén nem indokolta meg. Ezzel a jogértelmezéssel a kérelmező maga is egyetértett, hiszen az eredeti kérelmében csak az észszerű idő feletti pertartamra kért vagyoni elégtételt. Ezért az elsőfokú bíróságnak a Pp.

237. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján anyagi pervezetés keretében tájékoztatnia kellett volna a feleket az ettől eltérő jogértelmezéséről, amelyet nem tett meg, így megfosztotta a feleket attól, hogy gyakorolhassák a Pp. 237. §-ának (3) és (5) bekezdéseiben foglalt eljárási jogait. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kért levonásokat többnyire azért utasította el, mert nem vagy nem kizárólag a kérelmezőnek felróható okból nem haladt az eljárás. Ez az érvelés azonban téves, mert a kérelmező részbeni közrehatása esetén is le kellett volna vonni az ezzel érintett teljes pertartamot. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján indítványozott levonásoknak pedig többnyire azért nem adott helyt, mert úgy foglalt állást, hogy a kérelmezetten kívüli okból bekövetkezett késedelem miatt nem lehetett kifogást benyújtani. Ez az azonban szintén nem helytálló, mert a kérelmező ezekben az esetekben is élhetett volna a kifogásolás jogával. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helyesen határozta meg a számított pertartamot 2970 napban. Le kellett volna azonban vonnia az elleniratban megjelölt valamennyi időtartamot a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján levonni kért 270 nap kivételével, így el kellett volna utasítania a kérelmet, hiszen a fennmaradó 1413 nap nem haladja meg az észszerűnek minősülő 1825 napot. Amennyiben pedig csupán 581 nap levonásának van helye, a kérelmező akkor is csak a fennmaradó 2389 nap és az észszerűnek minősülő 1825 nap különbözetére, 564 napra követelhet vagyoni elégtételt, amelynek összege 225 600 Ft.

[29] A kérelmezett nem tett észrevételt a kérelmező fellebbezésére, a kérelmező viszont benyújtotta az észrevételeit a kérelmezett fellebbezésére. Ebben az elsőfokú végzés kérelmezett által támadott részének helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján.

[30] Az ítéltáblának a fellebbezések érdemi elbírálása előtt azt kellett megállapítania, hogy mi a fellebbezések pontos tartalma.

[31] Erre a kérelmező fellebbezése esetében azért volt szükség, mert a fellebbezési kérelme „a teljes kérelmezett időszakra” járó vagyoni elégtétel megfizetésére irányult, amely a kérelmének megfelelően 2011. október 19-től 2020. október 19-ig tartott és 3045 napnak felelt meg. A fellebbezés indokolásából azonban egyértelmű volt, a kérelmező immáron nem ezt az időtartamot tekinti „kérelmezett időszakként”, hanem elfogadja az elsőfokú bíróság által meghatározott 2970 napos számított pertartamot (a fellebbezés 3. oldalának 2. pontja), és csupán azt sérelmezi, hogy ebből az elsőfokú bíróság levont 581 napot (a fellebbezés 5. oldalának 18. pontja). Mindez azt jelenti, hogy a kérelmező fellebbezése – annak tartalma szerint [Pp. 110. §-ának (3) bekezdése] – valójában nem terjedt ki az elsőfokú végzés azon rendelkezésére, amelyik elutasította a 2011. október 19. napjától 2012. január 1. napjáig eltelt 75 napra járó vagyoni elégtétel iránti kérelmet. Mivel pedig ezt a rendelkezést a kérelmezett sem fellebbezte meg, azt a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése szerint megfelelően alkalmazandó Pp. 389. §-a és 370. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezés és az észrevétel korlátai között eljáró ítéltábla sem érinthette.

[32] Szükséges volt ugyanakkor a kérelmezett által előterjesztett fellebbezés tartalmának meghatározása is. Ennek oka az, hogy a kérelmezett a fellebbezésében kifejezetten visszautalt az elleniratban foglalt nyilatkozataira, és kérte, hogy azokat az ítéltábla vegye figyelembe a fellebbezés indokolásaként. Ahogy azonban azt a Kúria már többször is kifejtette: a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a fellebbezésben szövegesen körül kell írni azt az eljárási vagy anyagi jogszabálysértést, amin a fellebbezés alapul, ez határozza meg ugyanis a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének terjedelmét

(pl.: Kúria Pkf.II.24.839/2019/3. számú határozatának [7] pontja, Pf.VI.24.583/2022/2. számú határozatának [15] és [20] pontjai). Mindezt tehát egy korábbi beadványra történő visszautalással nem lehet teljesíteni (pl.: Kúria Pfv.IV.20.829/2022/6. számú határozatának [26] pontja), mert az parttalanná tenné fellebbezést, és megakadályozná azt, hogy a másodfokú bíróság minden kétséget kizáróan megállapíthassa a felülbírálati jogkörének határait (pl.: Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.428/2022/8. számú határozatának [30] pontja). Ezért az ítéltábla nem tekinthette a fellebbezés részének az elleníratot, és nem minősíthette az abban foglalt nyilatkozatokat a fellebbezés indokolásának. E jogi álláspont helyességét az is alátámasztja, hogy az ellenírat a kérelem cáfolatát szolgálja, a fellebbezésben viszont már azokat az érveket kell kifejteni, amelyek a fellebbezett határozatban foglalt konkrét ténybeli és jogi álláspontot támadják. Annak meghatározása pedig, hogy az elleníratban foglalt érvek közül melyek lehetnek alkalmasak a fellebbezett határozatban leírt álláspont cáfolatára, nem a másodfokú bíróság feladata, hanem – a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján – a fellebbezőé. Ezért az ítéltábla a kérelmezett fellebbezésének indokolásaként csak azokat az érveket vehette figyelembe, amelyeket a kérelmezett a fellebbezésében szövegesen is körülírt.

[33] Az így meghatározott tartalmú fellebbezések elbírálása során az ítéltábla – a Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdéseiben foglalt jogszabályi feltételek hiányában – nem léphette át a fellebbezési kérelmek és az észrevétel korlátait [Pp. 370. §-ának (1) bekezdése]. Ezért kizárólag abban foglalhatott állást, hogy fel kell-e emelni a kérelmezett által fizetendő vagyoni elégtételt a kérelmező fellebbezésében követelt összegre az ott kifejtett indokok miatt, vagy el kell-e utasítani a vagyoni elégtétel iránti kérelmet a kérelmezett fellebbezésében kifejtett indokok alapján. Ennek eredményeként egyik fellebbezést sem találta alaposnak.

[34] A kérelmező a fellebbezésében azért sérelmezte az elsőfokú végzésben foglalt levonásokat, mert álláspontja szerint a Pevtv. hatályba lépése előtt, azaz 2022. január 1. napját megelőzően nem volt elvárható tőle, hogy kifogást emeljen az eljárás elhúzódása miatt. Azzal tehát, hogy az elsőfokú bíróság egyes időszakok tekintetében mégis felrótta neki a kifogás hiányát, olyan kötelezettséget írt elő a számára, amely ebben az időszakban még nem létezett, így megsértette az Alaptörvény 28. cikkét, valamint az EJEB joggyakorlatát.

[35] Ez az érvelés azonban nem volt alapos. Ahogy ugyanis azt a Debreceni Ítéltábla a BDT2023. 4600. szám alatt közzétett Pf.II.20.345/2022/2. számú végzésének [43] pontjában már kifejtette: „[a]z eljárás elhúzódása miatti kifogás a magyar polgári eljárásjogban a bírósági eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézményének bevezetéséhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi XIX. törvény által az 1952. évi Pp. 114/A–114/B. §-aival beiktatott, 2006. április 1-je óta létező jogintézmény. Ennek bevezetésével a jogalkotó olyan eljárási eszköz kiépítését célozta, amely az eljárások folyamatában ráhatást biztosít az eljárások elhúzódásmentes folytatására, és megfelelő védelmet jelent az azt okozó magatartásokkal szemben. Mind a korábbi, mind a hatályos polgári perrendtartás ezzel kívánta biztosítani a törvény vagy a bíróság által meghatározott vagy egyébként a bíróság által az ügy észszerű időn belüli intézésének elmulasztása („inaktív időszak”) miatti közvetlen sérelem kiküszöbölését azzal, hogy lehetőséget adott a félnek arra, hogy a mulasztást az ügyben eljáró bíróságnak jelezze, amely ezáltal vagy megtette a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges intézkedéseket, vagy a kifogást a másodfokú bírósághoz (illetve a Kúria másik tanácsához) terjesztette fel, amely döntött annak alaposságáról. A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése tehát nem utólag alapított egy jogvédelmi elvárást, hanem az eljárás elhúzódása miatt pénzbeli szankciót érvényesítő féltől

azt kéri számon, hogy igénybe vette-e azt a jogi eszközt, amelyet a jogalkotó kifejezetten az észszerű idő sérelmének az elhárítására vezetett be.”

[36] Ettől függetlenül az idézett határozat indokolásának [44]-[46] pontjai szerint a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében foglalt követelményt nem lehet mechanikusan, formálisan alkalmazni. Azt, hogy a vagyoni elégtételt érvényesítő fél terhére ítéltető-e meg, hogy az adott bírósági mulasztással szemben nem vette igénybe az eljárás elhúzódása miatti kifogást, mindig az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni. Ennek során nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás valóban nem volt egy hagyományos értelemben vett jogorvoslat, azt az EJEB maga sem találta önmagában alkalmasnak az észszerű idő megsértésével okozott sérelem orvoslására. Mérlegelni kell továbbá azt is, hogy a 2022. január 1-je előtti bírósági cselekmények esetén a félnek értelemszerűen nem lehetett tudomása arról, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmaradása az észszerű idő sérelmére alapított vagyoni kompenzációnak a feltétele lenne. Ennek tükrében a féltől csupán azt lehet elvárni, hogy akkor terjesszen elő kifogást az eljárás inaktív bírói magatartás miatti elhúzódása ellen, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára is nyilvánvalóan és egyértelműen felismerhető volt, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatta a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását.

[37] Mindez azt jelenti, hogy a kérelmező által hivatkozott érvek nem vezethettek egy olyan jogértelmezéshez, amely kizárja a Pevtv. 15. §-a (4) bekezdésének alkalmazását a Pevtv. hatályba lépése előtti eljárási cselekményekre, azokat ugyanakkor – egyéb szempontok mellett – figyelembe kellett venni annak eldöntése során, hogy a kérelmezőtől az adott esetben elvárható volt-e kifogás benyújtása, vagy nem. Ezt a mérlegelést az elsőfokú bíróság minden olyan időszak esetében elvégezte, amellyel a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján csökkentette a számított pertartamot. Ezt a mérlegelési tevékenységet azonban az ítéltábla nem bírálhatta felül, hiszen a kérelmező nem fejtette ki, hogy az egyes levont időszakok esetében álláspontja szerint hibás volt-e az elsőfokú bíróság mérlegelése, és ha igen, mely okból. Az az általános jellegű fellebbezési érvelése pedig a kifejtett okok miatt nem volt alapos, amely szerint a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdését ebben az eljárásban egyáltalán nem lehetett volna alkalmazni.

[38] Nem értett egyet az ítéltábla a kérelmező azon álláspontjával sem, hogy a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján nem lehetett volna levonni a pertartamból a 2012. március 21. és 2012. június 21. között eltelt 93 napot. Az ugyanis, hogy hiányosan adta be a keresetlevelet, kizárólag a kérelmező érdekkörébe tartozik, arra a pertartamra tehát, amely a keresetlevél hiányosságainak pótlása miatt keletkezett, a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján nem jár vagyoni elégtétel, függetlenül attól, hogy a kérelmező egyébként betartotta-e a hiánypótlásra biztosított bírói határidőt, vagy nem. A kérelmező azon érvelése pedig, hogy a kérelmezett túlságosan hosszú határidőt adott neki a hiányok pótlására, minden alapot nélkülözött, hiszen a kérelmezett a hiánypótlási határidőt épp a kérelmező kérelmére hosszabbította meg, így az emiatt keletkezett pertartamot szintén a kérelmező érdekkörébe tartozó ok idézte elő. Erre tekintettel a kérelmező fellebbezése alaptalannak bizonyult.

[39] Nem volt azonban alapos a kérelmezett fellebbezése sem. Ennek oka az, hogy az elsőfokú bíróság részletesen, világosan és érthetően számot adott a fellebbezéssel támadott végzésben arról, hogy egyes időszakokat miért nem vont le a számított pertartamból, valamint miért adott vagyoni elégtételt a teljes figyelembe vehető pertartamra (nemcsak e pertartamnak az észszerű időt meghaladó részére). Ezzel messzemenőig eleget tett az indokolási kötelezettségének, amely – az Alkotmánybíróság jogértelmezése szerint – azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés magyarázatának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3159/2018. (V.16.) AB határozat [31] pontja}. Ennek a követelménynek pedig az elsőfokú végzés megfelelt, így a kérelmezett ezzel ellentétes érvelése nem foghatott helyt, különös tekintettel arra, hogy még csak meg sem jelölte, hogy az elsőfokú bíróság melyik konkrét érvelését nem válaszolta meg. Ezért alap nélkül hivatkozott arra, hogy az elsőfokú végzés sérti a Pp. 346. §-ának (4) bekezdését.

[40] Alaptalan volt a kérelmezett azon fellebbezési érvelése is, amely szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 237. §-a (3) bekezdésének a) pontja alapján köteles lett volna anyagi pervezetést végezni. Az eljárás során ugyanis a kérelmező nem változtatott a kérelmén, így mindvégig az általa kiszámított teljes pertartamra, azaz nemcsak a pertartam észszerű időt meghaladó részére követelt vagyoni elégtételt. Ebben a kérdésben tehát a jogértelmezése eltért a kérelmezettétől, amely azon az állásponton volt, hogy csak a pertartam észszerű időt meghaladó részére jár vagyoni elégtétel. Arról pedig az elsőfokú bíróságnak anyagi pervezetés körében nem kellett tájékoztatnia a feleket, hogy melyikük álláspontjával ért egyet. Az anyagi pervezetés egyik célja az, hogy biztosítsa a felek számára a per eldöntése szempontjából fontos nyilatkozataik előterjesztésének lehetőségét. Márpedig jelen esetben mindkét fél kifejtette az álláspontját arról, hogy miért nem ért egyet az ellenfelének jogértelmezésével és miért tartja helyesnek a sajátját, ehhez tehát nem volt szükség az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésére.

[41] A kérelmezett nem jelölte meg és nem is fejtette ki a fellebbezésében, hogy az egyes konkrét időszakok esetében miért tartja tévesnek az elsőfokú bíróság azon döntését, amellyel mellőzte a pertartam csökkentését. Azok a fellebbezési hivatkozások pedig, amelyekben azt sérelmezte, hogy a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdéseire alapított levonások „többnyire” miért maradtak el, a fellebbezéssel érintett konkrét időszak megjelölése és az elsőfokú bíróság e körben kifejtett érveit cáfoló konkrét érvelés előadása nélkül teljesen alkalmatlanok voltak az érdemi elbírálásra. Erre tekintettel az ítéltábla a kérelmezett fellebbezése alapján sem mérlegelhetette felül az elsőfokú bíróság által az egyes levonni kért időszakok tekintetében elvégzett egyedi mérlegelési tevékenységet.

[42] Arra ugyanakkor alap nélkül hivatkozott a kérelmezett, hogy vagyoni elégtétel csak a figyelembe vehető pertartam észszerű időt meghaladó részére jár. Ahogy ugyanis azt a Debreceni Ítéltábla a BDT2023. 4621. szám alatt közzétett Pkf.II.20.458/2022/4. számú végzésének [26] pontjában már kifejtette: [a]z az értelmezés feleltethető meg a jogalkotó szándékának, amely szerint a polgári eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel összegének számítása során a vizsgált eljárás teljes időtartamát kell figyelembe venni. Ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz a Pevtv. 15. §-a szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja a Pevtv. szerint észszerűnek minősülő időt, úgy az eljárás teljes, a törvény szerinti számítás értelmében meghatározott időszakából kell levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján be nem számítható időtartamot, és ehhez igazodóan kell a vagyoni elégtétel összegét kiszámítani. A törvényi megfogalmazás szerint ugyanis a vagyoni elégtétel

a teljes figyelembe vehető időszakért és nem csupán annak az észszerűnek minősülő időtartamot meghaladó részéért jár, ezért az alapeljárás egészét figyelembe kell venni, és nem csupán a Pevtv-ben meghatározott időtartamon felüli időszakot kell kompenzálni. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz 15. § szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként. Ebből tehát egyértelműen következik, hogy a figyelembe vehető időtartam szükségszerűen több mint az észszerűnek minősülő időtartam. Az R. 1. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy a vagyoni elégtétel összegét a bírósági eljárás Pevtv. szerint figyelembe vehető időtartamára eső naptári napoknak és a napi összegnek a szorzataként, egyösszegben kell megállapítani. Mivel pedig a figyelembe vehető időtartamnak többnek kell lenni az észszerűnek minősülő időtartamnál, a csak az észszerű időtartam és a figyelembe vehető időtartam különbözetére hivatkozó számítás a jogszabályi rendelkezések nyelvtani értelmezésével nem támasztható alá.” Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor az általa figyelembe vett 2389 nap pertartamra 400 Ft/nap, azaz 955 600 Ft vagyoni elégtételt ítelt meg, ezzel ugyanis nem sértette meg a Pevtv. 7. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, valamint a 15. §-ának (3)-(5) bekezdéseit.

[43] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése értelmében megfelelően alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[44] A fellebbezések nem vezettek eredményre, ezért a kérelmező a saját fellebbezése kapcsán teljes pervesztes lett, így az e körben felszámított másodfokú perköltségét maga viseli [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése]. Bár a kérelmező fellebbezése kapcsán a kérelmezett pernyertes lett, nem tett észrevételt a fellebbezésre és nem is számított fel másodfokú perköltséget, így ennek viseléséről nem kellett döntenie [Pp. 82. §-ának (3) bekezdése]. A kérelmezett a saját fellebbezése tekintetében teljes pervesztes, a kérelmező pedig teljes pernyertes lett. E fellebbezés kapcsán azonban a kérelmezett, az erre tett észrevételek kapcsán pedig a kérelmező sem számított fel másodfokú perköltséget, ezért az ítéltáblának ezen perköltség viseléséről sem kellett határoznia [Pp. 82. §-ának (3) bekezdése].

[45] A kérelmező fellebbezésének feljegyzett illetékét az e körben pervesztes kérelmező köteles megfizetni az állam részére, a kérelmezett fellebbezésének feljegyzett illetékét viszont az illetékmentes kérelmezett helyett az állam viseli [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, 102. §-ának (1) és (6) bekezdései].

Debrecen, 2023. december 5.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró